

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ignatii Loiolae Vita

Maffei, Giovanni Pietro

Antverpiae, 1605

Grauitas eiusdem, & in custodia disciplinae severitas. Cap. VI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11486

hæsit in iisdem vestigiis, ac se curiosus intuendum ridendumque
 affatim proteruo adolescentulo præbuit: plus nimirum ex hoc
 qualicumque sui contemptu ac ludibrio hauriens voluptatis, quàm
 alii ex vulgi plausu faustaque acclamatione percipiunt. Atque hæc
 mansuetudinis tenorem diligenter in omni vita seruauit: ac satis
 constat, annis ipsis triginta, quibus Christum sequutus est, neminem
 prorsus ab eo fuisse non modò contumeliosè tractatum, sed
 ne appellatum quidem acerbius. Si quid præciperet, roganti erat
 propior quàm iubenti. Alloquendi verò eius causa nihil erat ne-
 cesse tempus opportunum, aut molles captare aditus: qualibet
 adiuisset hora, siue corpore meliùs haberet siue deterius, prospere
 atque atque aduersis in rebus & accipiebat benignè, & patienter
 ad finem vsque sine interpellatione audiebat: ac nullum quamuis
 infimæ sortis hominem stare coram se, nedum aperto capite
 patiebatur esse, nec modò ex destinato congressu, verum etiam
 ex occurfu fortuito, fratres ita lætis intuebatur oculis, vt vel ex
 hoc, insitam animo in omnes beneuolentiam satis ostenderet. Amicos
 præterea, tum domesticos tum externos, interdum ad prandium aut
 cenam, siue, vt appellabat ipse, ad prænitentiam inuitabat; nec repudiabat
 si quis vltro se offerret: quin etiam interuenientes cenæ vel in ipso iam
 exitu nihilominus iubeat accumbere, & frustula panis ipse carpendo,
 & simulanda appetere, conuiuium consultò extraheret, quoad nouissimus
 quisque sine rubore aut sollicitudine per otium absolueret. Si quis ab eo
 quippiam sibi aliusve peteret; vel dabat hilarè, verbis etiam, quod
 iungit, munus exornans; vel si abnueret, causas afferebat eiusmodi;
 vt ille sese contemptum nullo modo existimare posset. ac tanta
 ipsius erat in eo genere vel efficacitas vel suauitas, vt qui ad
 eum legari à quopiam venerant, cum id quod volebant, minime
 impetrassent, Ignatii rationibus interdum ita victi pacatè
 que discederent, vt vltro ipsi mutata ratione apud eos, a quibus
 missi fuerant, ipsius causam pertinacissimè tuerentur.

GRAVITAS EIVSDEM, ET IN CVSTODIA
 DISCIPLINÆ SEVERITAS.

CAPVT VI.

AB hac porrò comitate, quemadmodum austeritas, sic etiã
 leuitas omnis aberat & ineptia. Ita enim cõpositus
 fuit moribus, vt neque manum neque oculum mem-
 brumve aliquod sine causa & ratione moueret, & in statu, in celsu,
 accuba-

accubatione, sessione, decorum teneret. iam in loquendo fuit adeo consideratus & parcus, ut nullum plane verbum nisi consulto ac meditato proferret. neque figuris vel amplificationibus utebatur, sed rei gesta seriem & rationum momenta sine furo exponebat. qua simplicitate plus valebat in persuadendo, quam aliter calamistris & lenociniis. De se ipso, deque suis rebus, nisi necessitas coegeret, vel Dei gloria postularer, nihil dicebat unquam: ab aliorum vero factis dictisque exquirendis, nisi ad suam curam spectarent, omnino abstinebat. Consueverat etiam eos reprehendere, qui de soluta Ecclesie disciplina deque emendandis Principum moribus temere disputarent: quam tentationem se fugasse dicebat consideratione extremi iudicii, & eorum que tali tempore a semetipso proprie exigenda forent. que si pro se quisque reputaret, haud ita facile homines in aliorum vitam inquisituros. Denique tanta inerat in eius sermone prouiso, tarditasque longo usu parata, ut cum biliosus ac praeseruidus esset natura, pirutolus ob id ipsum ac lentus haberetur a medicis. Atque hi mores, cum admirabili vitæ sanctitate coniuncti, incredibile est, quantum illi conciliarent venerationis. nam ut quisque intimus erat Ignatio, ita suspiciebat eum maxime. Ludouicum quidem Consaluum Lusitanum, qui domus Romanae minister aliquandiu vixit, magno rerum usu, magna prudentia virum, dicere solitum accepimus: antequam cum Ignatio coram egisset, praclare sese vique de illo existimare solitum, qui tali Societati praesisset. at vero, postquam ipso familiariter usus est, Societatem magnifacere cepisse, qua Deus tali praeside ac moderatore donasset. Iacobus vero Laines, qui proxim^o ab illo Societatis gubernacula tenuit, ceterique Patres, quamuis humanissime cum illis Ignatius ageret, tamen eximiam viri virtutem ita reuerebantur, ut bene moratos vel parenti liberos, vel magistro discipulos, ad stare diceres. Quod si quando, (quod tam en per raro fiebat) rei necessitate coactus, vultum indueret seueriorem, & aliquem increparet asperius; tanta erat vis pondusque verborum, ut contra ne hilcere quidem auderet quisquam. idque praesertim in causa viri cuiusdam insignis apparuit; qui cum turbulentior esset, quam ut eum diutius ferri oporteret; cumque eius animum Ignatius blandis monitis praecipisque nequicquam sanare tentasset; ad extremum oratione conuersa, diuinam testatus iustitiam, ac caelestis irae minas intetans, tantum ardorem spiritus praese tulit, ipsi ut parietes testaque non dubio motu nutare & concuti viderentur. quo terrore percussus qui aderat, illico procubetes, Dei pacem precibus ac votis

expof.

exposcere. ipse verò qui accusabatur, exanimis ad pedes Ignatii sese confestim abiecit, ac supplex confusa voce, culpam ventam petiit, seque posthac in officio fore pollicitus est. Continebat autem in disciplina cum ceteros omnes, tum eos maxime, qui vel insigni eruditione vel generis nobilitate præstarent: quippe quorum dicta factave ad exemplum in omnes partes valeant plurimum. Otium verò, ut omnium vitiorum fomitem ac seminarium, in primis oderat: itaque duos trêsvæ rei familiaris adjuutores, cum ad januam alieno tempore confabulantes è superiore loco aspexisset, illico iussit acervum lapidum in proximo situm in summam ædium contignationem sine cunctatione transferre. eodem tertio post mense cum ibidem iterum orientes animaduertisset, illam ipsam lapidum congeriem ut in eundem locum referrent, unde asportauerant, imperavit: amice insuper admonens, nihil in Dei famulatu periculosius esse delidia. Cum quendam in tradito sibi munere valde remissum atque oscitantem inuenisset, quæsiuit ex eo, cuinam in tali ministerio daret operam, Deo ne, an hominibus? cum ille se Deo utique deseruire dixisset: *Plecteris* igitur, inquit Ignatius; nam in rebus humanis minus accurate versanti iure forsân ignouerit quispiam; at immortalis Deo ministrari negligenter, id verò nullo pacto ferendum est. Spectacula publicis, quamuis alioqui licitis, vel etiam sacris, adesse nostros non ita facile permittebat. quòd si qui, facta potestate, se ad ea conferrent; eos etiam atque etiam iubebat, sine vilo arrogantiæ seu leuitatis indicio modestiam ac submissionem tenere; cedere omnibus, & infimum semper locum (nisi aliter a circumstantibus cogerentur) eligere. Cum è Romano ab se nuper instituto Collegio adolescentes quosdam solutiùs in publico ambulantes vidisset; castigandos curauit palam, hortandòsque grandi oratione, ut quem haberent insitum animis pudorem ac verecundiã, cum externo item corporis habitu præ se ferret: & quoniam Apostolo teste spectaculum facti essent omnibus, cauere etiam atque etiam, ne superuacanea locutione, curioso oculorum obrutu, aliòve incondito gestu motuue corporis, quemquam offenderent; præsertim cum eo de genere toto, multa cum precipitatione lacrymisque, conscripta pulcherrima ipse præcepta paulo antè edidisset. Nihil noui moris in Societatem induci se inscio est passus: principisq; vigilantè & acriter obstitit: quippe qui exempli vim nosset, & rerum incrementa fallentia. Quosdam, qui ad vineam in iussu miserant pila, laicum etiam saponem manus lavantem, haud impudè abire permisit; seditiosos verò, & alienæ laudis obtrectatores, & rerum

& rerum novarum cupidos, non diu tulit: sed omnia expertus, quæ ad revocandam dubiam indolem, & pejore loco positam facere viderentur; si parum proficeret, ad extremum è Societate pellebat. neque per ea tempora carcerem compedescere in Societatis mores induci permisit, negans, qui vinculis constringendi forent, eosdem esse ad nostrum institutum idoneos. itaque custodia loco januam ostentare consueverat. acciditque aliquando, ut iusta de causa complures adolescentes exauctoratos vnà dimiserit, atque huiusmodi ferè (quod silentio prætereundum nõ est) è Societate pulsati homines exitialem exitum sortiti sunt, satisque constat, alios contracta rixa interfectos, alios denique alio miserabilis lethi genere periisse. In puniendo autem id sequebatur in primis, ut noxæ responderet animaduersio, & in suo quisque vitio plecteretur: supernacanea verba silentio, ignaviam labore, honoris cupiditatem ignominia lueret; ac ferme animaduersionum Ignatii genus erat illud: circulum humi describere, ex quo noxiæ ne iniussu excederent: colloquiis certorum hominũ nominatim interdiceret, verberationes ad præfixitum temporis spatium injungere, & alia eiusmodi. Noxas autem leuiiores & quotidianas intelligo; cuiusmodi in homines etiam studiosos perfectionis cadunt: nam grauiiores Ignatius minimè tolerasset. Solebat etiam sonibus, ad humilem mensam in triclinio accumbentibus, oburgatorem inducere, infimæ plerumque conditionis hominem, sed ingeniosum & acrem; qui cunctis audientibus vitia reorum increparet, exprobraretque religionis annos & negligentiam: idemque ceteros carptim nec opinantes repentè perstringeret; nimirum eqomandæ superbix causa, mentisque è pigritiæ veterino excitandæ. Sed qui deliquerant, priusquam ex consuetudine punirentur, quàm lenissimè operam dabat, ut suam ipsi culpam agnoscerent; atque vltro sibi met multam irrogarent: quæ tamè si grauior videretur, confessione contentus; ita moderabatur, ut multum sæpe de acerbitate minueret.

EIVSDEM ANIMI SVBMISSIO, ET QVIDNAM
DE VIRTUTE OBEDIENTIAE SENSERIT.

CAPVT VII.

NEGABAT, suo quidem iudicio, quemquam probè intelligere, quàm vehementer in se quisque diuinæ bonitatis operationem impediatur: quantavè illius beneficia & dona per misericordiam